

Modigliani al cor

Els colls del liornès, melosos i lleugerament inclinats, són un passatge cap a l'eternitat

Modigliani al cor de París és el títol de l'exposició que fins al 7 de març ocuparà el Museu Diocesà de la Pia Almoïna de Barcelona, amb uns horaris gens restrictius, de dimarts a diumenge, de les deu del matí a les tres de la tarda i de les quatre fins a les vuit del vespre; la qual cosa equival a dir que és un pecat que us la deixeu perdre.

Parlar de pecat en Modigliani no és cap novetat per als que duem el cèlebre liornès al cor i en seguim les traces existencials i artístiques. L'any 1917 exposà en solitari després d'haver participat en mostres col·lectives. Comissariada per Léopold Zborowski, la seva primera exposició o, més ben dit, els nus nuïssims de la seva primera exposició, va provocar escàndol, i la galeria de Berthe Weil fou clausurada per la policia. Immorals, va dir algú. Immortals, diria jo. La paraula *escàndol* no se separà de Modigliani fins al dia de la seva mort prematura, esdevinguda a la darrera de l'hivern de 1920.

Amedeo Modigliani va néixer l'estiu de 1884 a la ciutat portuària de Liorna (Itàlia). De salut precària, va tenir quan era molt jove una pleuritis que va fer estralls en el seu cos. Era molt jove, també, quan va començar a estudiar pintura sota la guia del *macchiaiolo* Guglielmo Micheli. Després, continuà en acadèmies de Florència i Venècia. L'any 1906 es va refugiar per trobar-se als bohèmics barris parisencs de Montmartre i Montparnasse. Allí va conèixer les arts de Toulouse-Lautrec, Cézanne i Picasso, entre d'altres. Ni la bomba colorista que llançaven els Fauves ni l'art negre no el deixaren indemne. Després de temptejar en l'escultura, es dedicà de ple a la pintura, atès que la pols agreujava la salut dels seus pulmons. Del repertori de Modigliani destaquen les dones. Cambres, floristes, poetes, amigues, amants.

En la imatge, l'accés al Museu Diocesà de la Pia Almoïna de Barcelona, on fins al dia 7 de març es pot visitar l'exposició sobre Modigliani. / JUANMA RAMOS.

Ulls fets de no res, rostres ametllats i amarats de sensualitat, colls que són un túnel cap a l'eternitat. El 1917 conegué la pintora Jeanne Hébuterne, companya de viatges i de misèries quotidianes i mare de l'única filla reconeguda del toscà (de nom Jeanne). A les acaballes de la seva vida, Modigliani es va perdre en els laberints de l'evasió. Hi ha un text teatral que retrata els darrers dies, les darreres hores i el darrer instant de la vida d'Amedeo Modigliani i Jeanne Hébuterne: *Rient cap a la foscor*, de Patrice Chaplin (Arola Editors). L'endemà de la mort del pintor, Jeanne, embarassada per segona vegada, es va suïcidar. Enrere quedava una òrfena, una obra per descobrir i un mite.

A banda de l'obra d'artistes com ara Togores, Gris i Gargallo o Chagall, Soutine i Fojjita, per esmentar-ne només uns

quants que, per damunt de nacionalitats, ideologies i temperaments artístics, tingueren en comú la ciutat de París, a la Pia Almoïna també s'hi pot visitar el fons del Museu Diocesà. De segur que Marc Chagall no s'hi sentiria, pel seu misticisme, gens a desgrat. Però no deixa de sorprendre'm contemplar *modiglianis* mentre respiro església i escolto revoltades les campanes de la Catedral. La contradicció és immanent a l'ésser humà per damunt de nacionalitats, ideologies i temperaments.

Sortint, dos nois retiren el cartell de l'exposició per retratar la porta. Entre rialles es diuen que si algú els renya al·legaran, a tall d'exculpació, que són italians. Per bé que hi ha certs comportaments que estan per sota de nacionalitats i ideologies, la porta s'ho val, sobretot si tenim en compte els tresors, palesament pietosos i paganament evocatiu, que guarda.